

ชื่อเรื่อง	การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและการทำงานของนักเรียนโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย
ผู้วิจัย	นางสาวชมพูนุท โพธิ์สว่าง
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย
ปีที่ทำวิจัย	ปีการศึกษา 2563-2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) แบ่งเป็น 4 ระยะ ตามวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร 2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและการทำงานของนักเรียนโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร 3) เพื่อศึกษาผลการประเมินและทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและการทำงานของนักเรียนโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร 4) เพื่อศึกษาผลการนำกลยุทธ์การบริหารจัดการด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและการทำงานของนักเรียนโรงเรียนเวียงคำวิทยาคารไปปฏิบัติ ประชากร ผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ครูโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร จำนวน 18 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และนักเรียนโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 110 คน ปีการศึกษา 2564 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยครั้งนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและการทำงานของนักเรียนโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร พบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การส่งต่อนักเรียน และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การส่งต่อนักเรียน ความต้องการจำเป็นเรียง 3 ลำดับแรก คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน (0.318) การส่งต่อนักเรียน (0.310) และการคัดกรองนักเรียน (0.296) ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและการทำงานของนักเรียนโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร พบว่า

กลยุทธ์ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบคือ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ โครงการ/กิจกรรม ตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยกลยุทธ์ 12 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาแผนงานและการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างรอบด้าน กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการคัดกรองนักเรียนให้มีคุณภาพเพื่อการจัดกลุ่มและพัฒนานักเรียนอย่างเหมาะสม กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้มีทักษะชีวิตและการทำงาน กลยุทธ์ที่ 5 ส่งเสริมการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ 7 เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ 8 พัฒนาระบบการติดต่อสื่อสารและการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานต้นสังกัด กลยุทธ์ที่ 9 พัฒนาการส่งต่อทั้งภายในและภายนอกเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ 10 พัฒนาการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นระบบและต่อเนื่อง กลยุทธ์ที่ 11 ปรับปรุงการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตและการทำงาน ความปลอดภัย และการคุ้มครองนักเรียนให้มีคุณภาพ และกลยุทธ์ที่ 12 ปรับปรุงระบบข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลการประเมินและทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและการทำงานของนักเรียนโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร พบว่า

กลยุทธ์มีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และความเหมาะสมในอยู่ระดับมากที่สุด

4. ผลการศึกษาการนำกลยุทธ์การบริหารจัดการด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและการทำงานของนักเรียนโรงเรียนเวียงคำวิทยาคารไปปฏิบัติ พบว่า

4.1 ทักษะชีวิตและการทำงานของนักเรียนโรงเรียนเวียงคำวิทยาคารหลังการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและการทำงานของนักเรียนโรงเรียนเวียงคำวิทยาคารสูงกว่าก่อนใช้

4.2 ทักษะชีวิตและการทำงานของนักเรียนโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2564 มีคะแนนสูงกว่าปีการศึกษา 2563 ร้อยละ 9.52 ซึ่งเมื่อพิจารณารายระดับชั้น พบว่า ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2563 สูงที่สุด ร้อยละ 17.78 รองลงมาคือระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ร้อยละ 10.19 และระดับชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 9.92 ส่วนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทักษะชีวิตและการทำงานเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2563 น้อยที่สุดคือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.30

4.3 ผลการประเมินผลงาน/ชิ้นงาน/แฟ้มสะสมผลงาน/โครงการการปฏิบัติเกี่ยวกับทักษะชีวิตและการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนเวียงคำวิทยาคารที่นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในปีการศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมร้อยละ 77.90 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายความสำเร็จของโรงเรียนเวียงคำวิทยาคารที่กำหนดค่าเป้าหมายคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ขึ้นไป โดยภาคเรียนที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าภาคเรียนที่ 2 ร้อยละ 1.11 เมื่อพิจารณาผลการประเมินผลงาน/ชิ้นงาน/แฟ้มสะสมผลงาน/โครงการแต่ละระดับชั้นเปรียบเทียบกันพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยระดับดีขึ้นไปสูงที่สุด คือ ร้อยละ 87.69 ส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยระดับดีขึ้นไปน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 77.90

4.4 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกลยุทธ์การบริหารจัดการด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและการทำงานของนักเรียนโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4.5 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริหารจัดการด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและการทำงานของนักเรียนโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : กลยุทธ์, ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ทักษะชีวิตและการทำงาน